

*Тестування як метод контролю самостійної аудиторної та
позааудиторної роботи студентів*

Дубінін С.І., Ваценко А.В., Пілюгін В.О., Стороженко Л.В.,
Рябушко О.Б., Улановська Н.А.

Українська медична стоматологічна академія м. Полтава
Кафедра медичної біології

Серед основних принципів сучасної системи навчання значне місце займає забезпечення відповідності технології та якості підготовки спеціаліста потребам суспільства, виробництва, організації управління. З цього випливає, що в новій моделі вищої школи навчальний процес має спрямовуватись не тільки на інформаційне наповнення, але й на розвиток інтелектуального потенціалу особистості студента, становлення способів логічного аналізу, всебічної обробки набутої інформації і вміння її використовувати у професійній діяльності. Це вимагає пошуку таких форм навчання, які забезпечують розвиток пізнавальних мотивів, потяг студента до самостійного опанування необхідними знаннями.

В умовах, коли світ переживає період розвитку високих технологій традиційний процес навчання потребує суттєвої модернізації, а саме студент повинен прийти до важливого висновку – необхідності самостійного навчання, адже якість підготовки спеціалістів у вищій школі визначається не тільки обсягом певних знань і навичок, а й здатністю до самоосвіти і творчої діяльності. Для глибокого засвоєння професійних знань майбутньому спеціалісту необхідно пройти через багатоступеневу та багатофакторну систему. Провідна мета цієї системи – підготовка високопрофесійного конкурентоспроможного фахівця, здатного працювати в сучасних складних умовах.

Реформування системи вищої освіти призвело до змін не тільки кількості годин на предмети, але й до виділення великої кількості годин для самостійної позааудиторної роботи студентів.

Удосконалення навчального процесу вимагає впровадження широкого діапазону сучасних засобів викладання всіх дисциплін в тому числі і загально-біологічних, та використання нових форм контролю.

До найбільш ефективних і гнучких методів контролю знань студентів належить тестування . Останніми роками цей метод помітно поширюється у викладацькій діяльності і має він очевидні переваги у порівнянні зі звичайними засобами перевірки знань.

Ці переваги зобов'язані в першу чергу впливу, що дисциплінує, значно підсилює у студентів мотивацію свідомого підходу до кропіткого вивчення теоретичного матеріалу та набуття вмінь застосовувати на практиці знання, одержані з дисципліни у взаємозв'язку і взаємозалежності з іншими дисциплінами.

Якісна підготовка майбутніх спеціалістів в основному залежить від ефективності самостійної роботи студентів в навчальному процесі. Діагностика досягнення кінцевих цілей навчання і керування його якістю повинно здійснюватись за допомогою багаторівневих систем контролю, головною частиною яких є тести.

Тестовий контроль відрізняється від інших методів контролю тим, що він передбачає наявність спеціально підготовленого набору контрольних завдань, які дають змогу надійно, а головне адекватно, кількісно оцінити знання студентів.

Основними перевагами тестового контролю , на нашу думку є:

1. Об'єктивність результатів перевірки;
2. Підвищення ефективності контрольної діяльності з боку викладача за рахунок збільшення оперативності та регулярності, що передбачає розподіл матеріалу дисципліни за темами, розділами, модулями, які мають самостійне значення в рамках вивчення всього курсу.
3. Застосування автоматизованих систем для проведення тестового контролю не тільки полегшує роботу викладача, але й підвищує

мотивацію навчальної діяльності, зменшує емоційне напруження в процесі контролю знань.

4. Тестовий контроль передбачає однаковий рівень вимог та однакові критерії оцінювання для всіх студентів і не залишає місця для особистих уподобань та антипатій.

Сучасну систему навчання не можна визнати повноцінною, якщо вона не буде включати елементи проблемності. Проблемною, на нашу думку є така організація процесу навчання, в основі якої лежить впровадження в навчальний процес проблемних ситуацій, виділення і вирішення студентами цих проблем. Для цього кафедра медичної біології вважає доцільним застосовувати в самостійній роботі для проміжного і підсумкового контролю (а також для самоконтролю засвоєння навчального матеріалу теми студентами) завдань із бази ліцензійного іспиту “Крок – 1”.

Для організації тестування студентів важливим моментом є навчально-методичне забезпечення. При вивченні студентами медичної біології викладачі кафедри прагнуть максимально індивідуалізувати тестовий контроль знань - кожен студент отримує свій набір (варіант) тестових завдань. А це в свою чергу потребує створення певної кількості таких варіантів (в умовах безмашинного контролю) українською, російською та англійською мовами. Для ефективного проведення тестування професорсько-викладацький склад орієнтується на створення психоемоційної атмосфери у системі “викладач – студент”. Оскільки при написанні на занятті тестів різних рівнів складності у студентів іноді виникають труднощі, вважаємо доцільним мати на кафедрі кількісно велику базу даних тестів по всій дисципліні, щоб студенти при вивченні окремої теми, або розділу, або при складанні залікового кредитно-модульного заняття, або при підготовці до іспиту, мали можливість самостійно ознайомитися з цими завданнями, самостійно знайти правильні відповіді (можливо користуючись підручниками, навчально-методичними посібниками, консультаціями викладачів). А вже при контролі знань на занятті, кожен студент отримує певну кількість тестів і об’єктивність оцінки його знань буде залежати від

ефективності вивчення студентом теоретичного матеріалу, набутих ним практичних навичок і вмінь, самостійною роботою в аудиторний та позааудиторний час з базою тестових завдань.

Викладачами кафедри розроблені і видані типографським друком методичні рекомендації для студентів 1 курсу медичного та стоматологічного факультетів до всіх розділів дисципліни “Медична біологія” відповідно до навчальних програм. Це значно полегшує роботу викладачів, оскільки до кожного практичного заняття розроблені тести, які обов’язково розбираються зі студентами. Методичні рекомендації видані у такій кількості, що кожен студент на практичне заняття отримує свій примірник і тому, контролюючи знання студентів з теми заняття викладачі практикують обговорення тестових завдань одразу з усією групою “стрічковим методом”, або визначаючи рівень окремих студентів, запрошуючи до себе по одному або декілька студентів. Викладачі при усному обговоренні тестових завдань намагаються викликати дискусію між студентами відносно поставленого на обговорення тесту, залучаючи до неї студентів і викликаючи активність з їх боку. В центрі дискусії - студент (або декілька студентів), а викладач спостерігає за ходом думок і міркувань, тим самим оцінюючи їх знання. Викладач komponує тестові завдання так, щоб вони логічно продовжували ряд питань розглянутих при обговоренні теоретичного матеріалу. Такі педагогічні прийоми, на наш погляд, підвищують активність і зацікавленість студентів темою заняття і дисципліною в цілому, допомагають викладачу визначити рівень теоретичної підготовки студентів. Систематичний тренінг студентів над розв’язуванням тестів дає позитивні результати при написанні ними ліцензійного іспиту “Крок 1”. Достатньо високі показники кафедри з даного виду навчальної діяльності свідчать про ефективність методики тестового контролю знань студентів при вивченні студентами першого курсу медичного та стоматологічного факультетів вищих медичних навчальних закладів дисципліни “Медична біологія”.